

Elina Kilkku

JUMALAINEN JÄLKINÄYTÖS

BAZAR

Jumalainen jälkinäytös

Elina Kilkku

JUMALAINEN JÄLKINÄYTÖS

BAZAR

Kiitokset Taiteen edistämiskeskukselle ja WSOY:n kirjallisuussäätiölle,
jotka ovat tukeneet tämän kirjan kirjoittamista.

© Elina Kilkku ja Bazar Kustannus 2021
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-201-5

Taitto: Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

*Turvallisuutta ei ole
ei palkka ei vakuutus eikä eläke
ei toinen ihminen
on vain uimataito
luottamus siihen että vesi kantaa*
Kyllikki Villa

*Se joka vielä on hengissä, älköön sanoko: ei koskaan!
Varma ei ole varmaa.
Mikä on, ei pysy.*
Bertolt Brecht (suom. Brita Polttila)

There's somethin g out there, waiting for us... it ain't no man.
Predator-elokuva (1987)

1

Ihmisen elämä oli trilogia. Syntymä, epämääräinen rimpuilu, kuolema. Trilogian ensimmäinen ja viimeinen osa olivat yllättävän samankaltaisia. Poistuimme maailmasta samalla tavalla kuin sinne tulimme. Kummassakin tilanteessa keho noudatti omia ennalta määriteltyjä prosessejaan, eikä synnyttäjä sen enempää kuin vauva tai kuolevakaan voinut kuin mennä mukana. Ensimmäiset merkit tulevasta olivat hienovaraisia, ja saattoivat mennä ohi. Kohdun suulta irtosi limatulppa joitakin päiviä ennen synnytystä, mutta useimmilta odottajilta se jäi huomaamatta, sillä vaginasta nyt muutenkin valui koko ajan kaikenlaista. Samoin kuoleamisen ensimmäiset merkit saattoivat jäädä huomaamatta, ellei ollut Alinan tavoin googlannut maanisesti isänsä kuolinvuoteella hakusanoilla ”kuoleamisen vaiheet”, ”palliativinen” ja ”voiko alkaneen kuolemaprosessin pysäyttää”.

Lähestyvän kuoleman merkkeihin lukeutuivat esimerkiksi ruokahalun väheneminen ja lisääntynyt unen tarve. Myös vessassa käymisessä oli muutoksia, mutta erittäin harva täysjärkinen halusi pitää kirjaa vanhempansa eritteistä. Synnytys käynnistyi kunnolla, kun supistukset muuttuivat kivuliaiksi, lapsivesi meni tai sikiökalvot puhkaistiin, minkä jälkeen alkoi tunteja kestävä avautumisvaihe. Noin kolme päivää ennen kuoleman hetkeä käynnistyi aktiivinen kuoleamisen prosessi, jolloin kuoleva alkoi irtautua ulkomaailmasta ja saattoi vajota koomaan. Hänen verenpaineensa laski, hengitykseen tuli katkoja, ääreisverenkierto heikkeni ja iho saattoi muuttua väriä. Joskus

kuuhkoihin kertyi nestettä, mikä aiheutti aavemaisen kuuloi-
sen kuolonkorinan. Synnytyksen ponnistusvaihe käynnistyi,
kun kohdunsuu oli täysin avautunut. Virallisesti vauvan synty-
määika on hetki, jolloin synnyttäjää saa puskettua vauvan na-
paan asti ulos. Kuolinajan määrittely on monisyisempää, mutta
yleisesti sen ajatellaan sijoittuvan tilanteeseen, jolloin hidas-
tunut hengitys lakkaa kokonaan, eli hengitysten väliset tauot
pitenevät, kunnes tauosta tulee lopullinen, eikä pulssia enää
löydy. Kuoleva keho sammuttaa toimintonsa kuin teatterin
teknikko esityksen jälkeen: äänipöytä, valopöytä, savukone,
salivalot, katsomovalot, lopulta vihoviimeinenkin kulkuväli.
Ellei sitten kuole väkivaltaista äkkikuolemaa, siis saa ääni-
pöydästä sähköiskua tai huonosti kattoon kiinnitettyä valon-
heitintä niskaansa.

Alina nielaisi ja pyyhkäisi vaivihkaa kyyneleen poskeltaan.
Aktiivinen kuoleminen. Kaikki ihmiset siis kuolivat passiivisesti
syntymästään alkaen. Lapsetkin. Kurkussa oli edelleen pala,
villapusero pisteli, farkut kiristivät. Hänen kehonsa toden-
näköisesti imi parhaillaan itseensä tartunnan isän laajalle levin-
neistä etäpesäkkeistä. Alina katsoi sairaalasängyssä makaavaa
isäänsä. Kanyylineulat, katetrit, eri puolille kehoa asennetut
letkut ja kaulaan tehty avanne saivat hänet kerta toisensa jäl-
keen värähtämään, mutta isä nukkui kaiken keskellä levollisesti.

Alina oli ainoa lapsi, sillä yksi synnytyksesi oli kuulemma ”todel-
lakin riittänyt” hänen äidilleen. Isää hyvästellessä Alina huoma-
si kaipaavansa sisarusta jakamaan tilanteen herättämiä tuntei-
ta. Isän huoneeseen kerääntyneitä henkilöitä Alina sen sijaan
ei erityisesti olisi kaivannut. Alinan äidin nuori espanjalais-
ranskalainen aviomies selaili nojatuolissa suomen kielen oppi-
kirjaa. Opiskelu oli turhaa, sillä kaikista Alinan epäluuloista
huolimatta pikkuveljen ikäinen isäpuoli oli pysynyt vaimonsa
rinnalla jo vuosia ja osasi suomea loistavasti. Alinan äiti, Christa
”typerä itse valittu taiteilijaetunimi” Varjonen istui syvä ryppy
silmiensä välissä isän sängyn päädyssä ja naputteli panteriri-

kuvioisilla tekokynsillään puhelimensa näyttöä. Alina oli pitkien sairaalassa vietettyjen päivien aikana yrittänyt tiedustella äidiltä, mikä oli hätänä, mutta äiti vain tuhahteli tai pyöritti silmiään vastaukseksi.

Isän kasvoilla häivähti tuskaisa ilme. Alina ponnahti jakkaraltaan ja kiiruhti etsimään sairaanhoitajaa. Hän oli ottanut isän lääkitsemisen vastuulleen. Osittain isän takia, osittain siksi, että pääsi kätevästi pois huoneesta, mikäli häntä itketti tai äiti ja Jorge – eli tuttavallisemmin Horhe – koskettelivat toisiaan. Miksi äidin piti tulla Pariisista asti saattohoitamaan ex-miestään ja raahata uusi mies mukanaan? Jos kuolinvuoteella olisi ollut isän sijaan Alina, äiti olisi taatusti jäänyt kotiin Montmartrelle, koska ei ”nyt vain nähnyt itseään saattohoitajana”, tai koska ”synnyttäminen todellakin riitti”.

Sairaanhoitaja happani Alinan nähdessään.

– Aikamoista taiteilijaelämää pistät isäsi viettämään. No, onpahan sekin kokemus, oopiumikoukussa rimpuilu, hoitaja jupisi.

Alina katui, että oli erityisen heikolla hetkellä paljastanut hoitajalle olevansa teatteriohjaaja. Hoitaja kyllä aina lopulta vääntäytyi ylös tuolistaan ja ruiskutti armahtavan morfiinannoksen isän tippapulloon, mutta aina valituksen kera, opioidien pitkäaikaiskäytöstä johtuvia huumeriippuvuuskauhuja maalailen. Sama hoitaja oli aamulla todennut, että isän jäljellä oleva aika mitattiin todennäköisesti tunneissa.

Nurse Ratchedin mentyä isä avasi silmänsä ja vaikutti olevan tajuissaan, vaikka silmien katse oli lasittunut ja tarkentui vain jonnekin kauas, kaikkien huoneessa olijoiden taakse. Internetin mukaan kuoleman rajaa lähestyvät potilaat alkoivat irtautua maailmasta ja näkivät edesmenneitä läheisiään. Tieto antoi outoa lohtua myös ihmiselle, joka ei uskonut tuonpuoleiseen tai oikeastaan mihinkään.

Alina otti puhelimensa, siirtyi käytävään ja soitti Leeville. Lapset olivat olleet Alinan ex-anopin Tuulan luona siitä asti,

kun isän tila oli huonontunut ja lääkäri oli tehnyt päätöksen saattohoitoon siirtymisestä. Alina oli matkustanut välittömästi Itä-Suomeen. Isä oli asunut viimeiset vuotensa Saimaan rannalla vaatimattomassa kalastusmökissä. Sitä ennen ranskaa taitamaton isä oli asunut Pariisissa ex-vaimonsa innoittamana. Alina ei halunnut ajatella isänsä elämänvalintoja, jos niitä edes valinnoiksi saattoi kutsua.

– Vaarilla ei ole enää kovin paljon aikaa jäljellä, haluaisitteko sanoa hyvästit? Alina kysyi. Vahvemmin kuin koskaan hän tunsi olevansa lenkki sukupolvien ketjussa. Nyt ketjua nykäis-täisiin yksi pykälä eteenpäin, ja Alina itse olisi seuraava. Hänen lastensa elämä oli onneksi vasta alussa, mutta jonakin päivänä tuuli kävisi myös Leevin ja Lyytin ylitse, ja sitten heidän lastensa. Kaikki olevainen katoaisi lopulta. Alina pystyi vain vaivoin olemaan itkemättä. 9-vuotiaalla Leevillä sen sijaan ei ollut vastaavia ongelmia.

– E.

Puhelin kolahti ilmeisesti lattialle. Lapset tiuskivat toisil-leen. Tuulakin osallistui keskusteluun. Sitten puhelimesta kuului ekaluokkalaisen Lyytin raskas huokaus.

– Hei äidin kulta. Haluaisitko sä sanoa vaarille hei hei? Vaari kuolee, ettekä te enää milloinkaan näe toisianne, Alina sanoi nopeasti, ettei vyöryvä tunne ottaisi lausetta valtaansa.

– E.

Lyyti sulki puhelimen. Alina tekstasi arkista kommuni-kointia ja hassujen meemikuvien jakamista varten perustettuun perheen viestiketjuun, etteivät lapset saisi pelata vuoteen, elleivät soittaisi välittömästi takaisin ja sanoisi jotakin kaunista kuolevalle isoisälleen. Saatteksi Alina lisäsi kuvia pommeista, veitsistä ja pääkalloista. Lopulta puhelin värisi, ja kun Alina vastasi, laitteesta kuului Leevin ja Lyytin *makeasti oravainen makaa sammalhuoneessansa*. Alina vei luurin isänsä korvalle. Lyyti oli aina pitänyt oravista, mutta todennäköisesti laulamispäätöksen syntymiseen ja laulun valintaan oli tarvittu myös

Tuulan lempeää painostusta. Alina lisäsi henkiseen listaansa jälleen yhden synn olla ikuisesti kiitollinen varaäidilleen. Alinan isä kuunteli silmät suljettuina. Alina painoi kaiutinnäppäintä, ja epäviereinen ja haluton laulu täytti huoneen. Alinan äiti ja Horhe nousivat ylös ja tulivat isän sängyn ympärille. Unien Kultalan kohdalla isä lakkasi hengittämästä.

Kyyneleet valuivat Alinan poskille. Hänellä ei ollut enää isää. Etäisesti Alina kuuli, miten lapset alkoivat tapella ja valittaa laulun oudoista sanoista sekä siitä, ettei äiti saisi uhkailla lapsiaan veitsenkuvilla. Alina sulki puhelimen. Vihdoinkin hän ymmärsi, mitä rauhallisesti keskuudestamme poistuminen tarkoitti. Isä näytti nukahtaneen onnelliseen uneen. Kuoleman hetki oli ollut tyyni ja kaunis. Sitten isä kuitenkin korisi ja alkoi taas hengittää. Alina muisti lapsuudestaan Kummeli-sarjan sketsin nimeltä ”Perintöä odotellessa”, missä kuoleva mies kerta toisensa jälkeen tokeni perillistensä harmiksi. Yhtäkkiä isän silmät rävähtivät auki. Lasimaisuus oli poissa. Isällä oli selvästi tärkeää asiaa. Horhelle.

– Lohi ui kohti yläjuoksua, vanhempia naisia kohti, iän virtaa vastaan. Sinä olet lohi. Lisäksi olet pirun hyvä ystävä, isä sanoi ja haparoi kädellään eksänsä uutta puolisoa kohti.

Horhe puristi isän kättä ja yritti estää kasvojaan vääntymästä itkuun. Kasvot olivat suomen opiskeluakin tarpeettomamman kauniit. Alina käänsi katseensa takaisin sinertävän-
kelmeään isään. Isä osoitti Alinan äitiä.

– Sinä. Kultakala. Elämäni nainen.

Äiti silitti isän poskea ja kielsi tätä taivaaseen päästyään kutsumasta kauniita nuorehkoja naisia kaloiksi.

Lopulta isä kohotti kätensä kohti Alinaa. Alina kumartui lähemmäs ja otti isäänsä kädestä. Käsi oli kammottavan kylmä. Sama käsi oli vaihtanut Alinan vaipat, pyyhkinyt suupielet ja kyyneleet, pidellyt pienen tyttären kättä. Isän silmät katsoivat taas kaukaisuuteen.

– Ra... ra... isä aloitti ja sulki sitten silmänsä.

– ...Niin? Alina kysyi toiveikkaana. Ehkä hän vihdoinkin kuulisi sen. Ehkä hänestä tulisi sanan ansiosta ehjä eikä hän enää saisi potkuja tai avioeroaisi koko ajan.

Isä oli taas pitkään hengittämättä. Alinakaan ei hengittänyt.

– Rantamoni, isä pihisi.

Sitten isä päästi irti. Lopullinen, syvä rauha laskeutui isän kasvoille. Urteet silottuivat, kivut, murheet ja elämän paino katosivat.

Äiti, Horhe ja Alina olivat pitkään hiljaa. Sitten Alina meni hakemaan lääkärin, joka totesi isän kuolleeksi. Lääkärin mentyä äiti ehdotti viimeistä voittoa isää varten sairaalaan salakuljetetun konjakin kera. Alina kävi pumppaamassa kahvit käytävälle katetusta termoksesta. He joivat laihat sairaalanmakuiset kahvit ja muistelivat isää. Konjakista Alina kieltäytyi, sillä alkoholi ei tehnyt hyvää hänen harmilliselle taipumukselleen tehdä pikkusieluisia tihutöitä.

Horhe kertoi ensitapaamisestaan isän kanssa. Hän oli säikähtänyt vakavailmeistä, suomeksi luennoivaa miestä, kunnes Christa oli kertonut, ettei isä uhannut katkoa uuden heilan sormia, vaan jutteli kalastuksesta ja järvikalojen fileerauksesta. Äiti muisteli, miten isä ei koskaan oppinut sanaakaan ranskaa. Ei edes *merci*. Isä kiitti tarjoilijoita, kaupan kassoja ja tavaratalon kalastusvälineosaston myyjää aina suomeksi. Ylimielisiksi väitetyt ranskalaiset olivat kohteliaasti hyväksyneet kielivamman.

Alina kuunteli puolella korvalla, mutta oli itse hiljaa. Hän oli googlatessaan lukenut, että palliatiivisessa hoidossa tuli paneutua potilaan fyysisiin, psyykkisiin, sosiaalisiin ja eksistentiaalisiin tarpeisiin. Alina katseli isänsä ruumista, jonka pään yli kuoleman todennut lääkäri oli vetänyt lakanan. Hän pohti, olisiko sairaalan henkilökunnalla apuvälineitä myös omaisten eksistentiaalisiin kysymyksiin. Mikä saatanan *rantamoni*?

2

Tuula, joka tosiaan oli Alinan entinen anoppi, eikä yhteen kehoon puserrettu maanpäällinen enkeli ja ilmainen lastenvahti, oli heti Alinan isän kuolemasta kuultuaan ilmoittanut muuttavansa tilapäisesti Alinan ja lasten avuksi Kallioon. Alina makasi sängyssään – jonka oli saanut Tuulalta, kuten useat muutkin huonekalunsa – ja kuunteli, miten Tuula patisteli Leeviä ja Lyytiä syömään puuronsa, harjaamaan hampaansa, pukeutumaan riittävän lämpimästi ja lähtemään kouluun. Tuula jopa vastaili ei-biologisten lastenlastensa kysymyksiin kuolemasta. *Ei-biologinen lapsenlapsi* oli sanayhdistelmä, johon törmäsi harvoin, ja se kuvasi hyvin Tuulan luonnetta. Tällä ei ollut minkäänlaista laillista tai edes sosiaalista velvoitetta osallistua poikansa Matiaksen kahden vuoden takaisen ja erittäin lyhytaikaisen vaimon nykyiseen elämään, mutta Tuulasta oli tullut Alinalle elintärkeä apu. Itse ohjaajanero Matias Raatteentietä Alina ei tavannut juuri koskaan, mutta Tuulan tavoin myös Matiaksen Lilli-tytär oli jäänyt Alinan ja lasten elämään. Lilli tiesi luonnottoman paljon teatterista ollakseen tokaluokkalainen, ja rehellisyyden nimissä Tuulan ääni oli häiritsevän nariseva ja tämä aloitti kaikki lauseet kieltosanalla. Alina ei kuitenkaan ollut sellaisessa asemassa, että voisi valittaa tai valikoida elämänsä ihmisiä. Hänen avioliittonsa ja ohjauskeikkansa päättyivät katastrofeihin, ystävät Marinaa, Emmiä ja Meeriä lukuun ottamatta kaikkosivat hänen ympäriltään, isä hylkäsi kuolemalla, äiti ei ollut hänestä koskaan välittänytään. Lisäksi Alina oli elämänsä aikana kadehtinut kaikkia ja kaikkea: tuttuja ja

tuntemattomia teatteriohjaajakollegoita, apurahansaajia, töiden-saajia, ansiosidonnaisensaajia, teatterinjohtajia, Marinaa, Matiasta, Matiaksen uutta tyttöystävää, lastensa isää Jounia, lapsiaan, Horhea, *Moulin Rouge!* -elokuvan Satinea, isän syöpää. Kaikkea.

Eteisessä oli tullut hiljaista. Tuulakin oli ilmeisesti lähtenyt. Itku alkoi ensin haukahtelevana äänenä, josta tuli mieleen kuivalle maalle joutunut merileijona. Alina ei kylläkään tiennyt, miltä merileijona kuulosti, tai pystyikö se hengittämään vain vedessä, sillä hän ei tiennyt mistään muusta kuin teatterista yhtään mitään, eikä teatteristakaan riittävästi päätellen siitä, miten usein hänen puhelimensa ei soinut. Ääntely yltyi. Sitten itku jalostui kurkunpäässä väriseväksi ininäksi, siitä suuriin märkiin kyyneliin, sitten näyttämön valtasi räkä. *Olen orpo*, Alina nyyhkytti puoliääneen, puoliksi oikeassa.

Makuuhuoneen oveen koputettiin.

– En kai häiritse? Tuula kysyi ja tuli sitten istumaan Alinan sängyn laidalle epämukavasti vain toisella kankullaan. Alina pyyhki naamansa pussilakanaan ja niisti nenänsä käsiaukon kautta sen sisälle. Temppu ei ollut ollenkaan niin ällöttävä kuin ensin luulisi, päinvastoin siitä oli ollut suunnattomasti apua niinä vuosina, kun Alina oli huolehtinut viereensä nukahtaneista kipeistä lapsista itsekin kipeänä. Tuula silitti Alinan huuksia Alinan ällöttävyydestä huolimatta.

– Älä itke tyttö parka, Tuula narahti.

Alina ei totellut.

Hänen oma äitinsä oli lähtenyt sairaalasta Horhe vana vedessään heti kun konjakit oli juotu. Äiti oli ulos mennessään huikannut voivansa hoitaa kaikki isän kuolemaan liittyvät paperityöt ja hautajaisten järjestelyn. Alina oli periaatteessa helpottunut ja kiitollinen, koska oli kuullut, millainen armoa antamaton työmäärä ja byrokratiasuo omaisia odotti. Marina oli oman isänsä menetettyään joutunut jäljittämään etäisen isän virkatodistuksia ja selvittämään tämän liikkeitä useita

hämäriä vuosikymmeniä taaksepäin. Jossain vaiheessa Marina oli todennut, että olisi helpompaa kaivaa isä haudasta, irrottaa tämän nahka, pukeutua siihen ja alkaa esittää, että isä oli sitenkin edelleen elossa. Toisaalta Alinan äiti kaappasi surutyön itselleen kuin panttivangin, eikä edelleenkään halunnut tehdä mitään, edes tätä, yhdessä ainoan lapsensa kanssa.

Alina jaksoi nousta sängystä vasta kun Tuulan valmistaman tulisen kasvissosekeiton tuoksu leijaili hänen nenäänsä. Alina oli patistellut, että Tuula voisi hyvin jo lähteä heiltä, muttei vastustellut, kun Tuula oli sanonut jäävänsä mielellään vielä huomiseen. Ruokapöydässä Alina tajusi toivovansa, että Tuula jäisi pidemmäksikin aikaa. 42-vuotiaana sinkkuyksinhuoltajana oli harvoja tilaisuuksia siihen, että joku piti huolta. Alinan elämästä puuttuivat tyystin sellaiset pikkuasiat kuin läheisyys, seksi, kosketus, arjen jakaminen ja työhyvinvointia ylläpitävät toimenpiteet, mitä ikinä ne sitten olivatkaan. Lähelle huolenpitoa ja tyhy-toimintaa Alina onneksi pääsisi kylpylä-retriitissä, jonne he olivat matkustamassa seuraavana viikonloppuna Marinan, Emmin ja Meerin kanssa. Isän kuolema ja Alinalle tutuksi tulleet työ- ja työttömyyspahoinvoinnin eri muodot olivat synkkiä ja surullisia asioita, mutta onneksi Alinalla oli Taiteilijoiden Turvajoukot -yhteisönsä ja jotakin valoisaa, mitä odottaa.

Marina oli ehdottanut työyhteisön virkistäytymismatkaa ensimmäisen kerran jo hyvissä ajoin ennen pikkujouluu aikaa, mutta Meeri ja Emmi eivät olleet vastanneet Marinan lukuisiin meileihin, eikä kaksikkoa juuri näkynyt työpaikalla. Taiteilijoiden Turvajoukkojen toiminta-ajatus oli eri keinoin auttaa tukea tarvitsevia freelancer-taiteilijoita, mikä oli olennaisen tärkeä teema Alinalle, muttei välttämättä lainkaan niin olennainen teatteriohjaamisesta luopuneelle Marinalle, bloggaaja-Emmille tai lähinnä verkostomarkkinoinnissa kunnostautuneelle Meerille. Naisia yhdisti lopulta siis lähinnä ystävyys. Alina ei kuitenkaan ollut juurikaan kiinnittänyt huomiota muiden tekemisiin. Hänellä oli ollut täysi työ muuntaa kirjaidean saamisen ja työhön myönnetyn apurahan aiheuttama ilo ja ylpeys varsinaiseksi, sanoja peräkkäin laittavaksi, perslihaksia vaativaksi kirjailijantyöksi. Hän oli juuri saamassa valmiiksi *How to Make It as an Artist* -opaskirjansa ensimmäisen version, ja oli juuri ennen isän saattohoitoa ollut aikeissa alkaa vihdoinkin tarjota käsikirjoitusta kustantamoihin.

Marina parkkeerasi vuokra-auton kylpylän parkkipaikalle. Emmi ja Meeri nousivat sanaakaan sanomatta takapenkiltä ja pauskasivat ovensa kiinni. Marina selitti pelkääjän paikalla istuvalle Alinalle, että oli saanut matkan lopulta järjestymään vain kiristämällä, eli väittämällä, että Alinan surutyö vaati työhyvinvointireissua. Alina katsoi perässä vedettäviä matkalaukkuja muhkuraisella hiekkatiellä reuhtovia työkavereitaan ja ajatteli, että ehkä rentouttava viikonloppu tekisi heille kaikille hyvää.

Sunnuntai-iltana Marinan auton perävalojen loitotessa kohti Kallion kirkkoa Alinan suuhun meinasi nousta pikkuisen oksennusta. Se ei valitettavasti johtunut krapulasta, vaan viikonlopun tapahtumista. Alina seisoj kadulla taloyhtiönsä edessä ja keräsi voimia mennäkseen sisään vapauttamaan lapsenvahti-Tuulan. Naisten muodostaman pienen ja herttaisen ystävätöyhteisön ”rentouttava hemmotteluloma” oli lopulta saanut Alinan toivomaan, että olisi reissussa ennemmin ex-miestensä, Lady Macbethin ja äitinsä kanssa. Onneksi Alinan ei tarvinnut muistella kauheaa matkaa yhtään enempiää. Hän ei ollut kirjatrilogian viimeisen osan päähenkilö, jonka olisi pitänyt selvittää lukijoille jatkuvuuden ja loogisuuden tähden, mihin oli hukannut samalla kertaa sekä työnsä että kaksi ystäväänsä. Alinan ei tarvitsisi selostaa, miten oli saapunut ystäviensä vanavedessä loisteliaaseen kylpylähotellin aulaan täynnä intoa, mutta ongelmat olivat alkaneet jo vastaanotossa. Tai tarkemmin ajateltuna jo paljon aikaisemmin. Alina oli niin vieraantunut työelämästä, ettei tosiaan ollut missään vaiheessa tajunnut, että normaalisti ihmiset näyttäytyivät työpaikoillaan, vastasivat viesteihin ja, no, tekivät töitä.

Alina yritti maksaa hotellihuoneita ja varattuja hoitoja Taiteilijoiden Turvajoukot -apurahaprojektin yhteisellä luotto-kortilla. Vastaanottovirkailija kuitenkin pahoitteli ja ilmoitti tarpeettoman kovaan ääneen, että maksamisessa oli jotakin häikkää. Sitäkään Alinan ei tarvinnut ajatella, että hän oli vielä siinäkin vaiheessa kieltäytynyt ymmärtämästä minkään olevan vinossa.

Usean pyyhkäise sitä ja kokeile vielä, ihan aina kyse ei ole maksuhäiriöistä -kehotuksen jälkeen Marina maksoi heidän oleskelunsa omalla kortillaan ja tutki heti huoneeseen päästyään heidän yhteisluottokorttinsa tiliotetta. ”Luotto” osoittautui kipeän ironiseksi ilmaisuksi tässä yhteydessä. Alina ehti vain riisua kenkäänsä ja todeta sukkahousunsa sekä rikkinaisiksi että haiseviksi, kun koko idealistinen taiteilijoiden auttamiseen

tähtäävä solidaarisuusprojekti ystävyys-suhteineen alkoi napsua lakoon kuin tarkasti jonoon asetellut dominonappulat. Naps vain, ja mennyttä olivat niin taiteellisissa kriiseissä auttava puhelin, kielteisten apurahapäätösten saajille tarjottava tukipaketti kuin kaikki jäljellä olevat rahatkin.

Alina ja Marina ryntäsivät viereiseen huoneeseen hiillostamaan Meeriä ja Emmiä. Kuulustelujen edetessä selvisi muutama lievästi ilmaistuna mielenkiintoinen seikka. Ensinnäkin Emmi, joka kirjoitti suosittua – joskin täysin valheellista – perheblogia nimeltä *Täydellinen elämä*, oli ominut itselleen Alinan kirjaidean ja saanut bloginsa näkyvyyden ansiosta kustannussopimuksen.

– Opaskirja aloittaville taiteilijoille oli yhteinen idea, Emmi puolustautui. – Eikä pelkillä ideoilla ole tekijänoikeutta. Sä jos kuka sen tiedät.

Lopulta Emmi sai Alinan vakuuttuneeksi, ettei kirjan kirjoittajalla lopulta ollut väliä, pääasia oli tiedon jakaminen, freelancerien välinen vertaistuki ja tulevien taiteilijasukupolvien auttaminen.

– Vai niin. Niin kai sitten, Alina huokaisi. – *How to Make It as an Artist* on tärkeämpi kuin mun ego. Onhan se kai niinkin.

– Itse asiassa kustantamo ei hyväksynyt alkuperäistä nimeä, Emmi sanoi.

– Ahaa. Minkä nimen kustantamo sitten hyväksyi?

– *Bloggaaja ja kaupallinen yhteistyö*. Myös kirjan sisältö on siis väkisinkin vähän eri. Ymmärrät varmaan.

Vasta riideltään pitkään ja itkuisesti tulevan kirjailijan kanssa Alina muisti, että välienselvittely oli saanut alkunsa mystisesti tyhjenneestä projektitilistä. Siinä vaiheessa kaikkien katseet kääntyivät Meeriin, joka kielsi tehneensä ikinä mitään pahaa edes karpäsilille. Marina, joka osallistui projektiin vain osa-aikaisesti, oli teatteriohjaajan työstä luovuttuaan onneksi työskennellyt jo vuosia ääriolosuhteissa eli teinien parissa ensin

lukion opinto-ohjaajana ja sitten psykologian sijaisena, joten hän osasi kovistella totuuden ulos kiemurtelevasta Meeristä.

– Meeri. Me ymmärretään, että joskus totuuden kertominen on hankalaa, ja että valehtelu joidenkin teorioiden mukaan jopa kuuluu osaksi sun kasvua, ja että haet huomiota ja/tai hyväksyntää, mutta nyt saatana kerrot kaiken, tai mä takavarikoin sun kännykän koko matkan ajaksi!

Viimein Meeri murtui. – Okei. Tunnustan. Olen edelleen romanttisesti tekemisissä vankilaan joutuneen ja sittemmin sieltä vapautuneen entisen verkostomarkkinointihuijaripomoni Ramin kanssa. Noin. Oletteko tyytyväisiä?

– Ei olla, Alina ja Marina vastasivat yhteen ääneen.

Emmi tuijotti sukkahousujensa kärkiä. Ne olivat ehjät. Ilmeisesti luottamuksen pettämisestä oli päätetty yksissä tuumin. Alina yritti muistaa, mitä valtionpetos ja majesteettirikos tarkoittivat. Niin pahalta kuin hänestä nyt tuntuikin, tuskin kuitenkaan tätä.

– Rami vannoi, että käyttää Taiteilijoiden Turvajoukkojen luottokorttia vain äärimmäisessä hädässä, Meeri vakuutti.

Ramin äärimmäinen hätä paljastui lopulta kahden hengen lentolipuiksi Málagaan, junalipuiksi sekä Fuengirolassa sijaitsevan kaksion vuoden vuokraksi. Jopa aurinkorasvan Rami oli maksanut Meeriltä saamallaan luottokortin tiedoilla. Siis apurahalla, jonka Alina oli heille hankkinut. ”Heille” ei missään nimessä alun perin sisältänyt Ramia. Rami ilmeisesti suunniteli käynnistävänsä rasvahappokapseliverkostomarkkinoinnin uudelleen Fuengirolan suomalaisyhteisössä. Lopuksi Meeri nousi, ilmoitti, että aikoi mennä Ramin mukaan ja lähti kylpylästä. Emmi katsoi parhaaksi napata laukkunsa mahdollisimman varovaisesti Marinan ja Alinan välistä ja tehdä samoin. Alina ei jaksanut vastustella. Hän pohti, monetkohan laatusukkahousut Emmi oli ostanut hänen apurahallaan.

Viikonlopun aikana kävi ilmi myös, ettei yksikään stressiä lievittäväksi mainostetuista hemmotteluhoidoista lievittänyt

stressiä, mikäli oli jäänyt kylpylään pohtimaan ainoan jäljelle jääneen ystävänsä kanssa, että mitenköhän tästäkin paska-kuopasta taas nousee. Alina ja Marina olivat maanneet parihieronnessa motorisoidulla simpukan muotoisella vuoteella mutanaamiot kasvoillaan ja pohtineet soittavansa poliisille, mutta kuten Emmi sanoi, pelkillä ideoilla ei ollut tekijänoikeutta. Haaleassa yrttimaitokylvyssä Alina oli tajunnut, että oli itse antanut kaikille kortin ja tilinkäyttöoikeuden. Lisäksi Meeri oli ystävällisesti muistuttanut tekstiviestillä, ettei apurahapellejen pilipaliprojektin tilinpäätös kiinnostaisi poliisia, eikä Alinalla olisi milloinkaan varaa asianajajaan. Molemmat olivat totta.

Alina nielaisi, meni rappukäytävään, pakotti jalkansa kiipeämään neljänteen kerrokseen ja avasi kotioven. Tuula oli tiskaamassa. Leevi ja Lyyti kävivät halaamassa äitiään nopeasti, irrottamatta katsettaan kännykän näytöltä. Alina oli iloinen, ettei hänen lapsillaan ollut tapana tunteilla tai puhua, sillä hän ei olisi selviytynyt kummastakaan ehjänä juuri nyt. Alina ripusti takkinsa naulakkoon ja onnitteli itseään. Hän oli selvinnyt työn ja ystävien menettämisestä ihmeen vähäisillä vammoilla, sillä oli tottunut elämän hänen vyönsä alle kohdistamiin iskuihin. Juuri nyt, kaikesta tapahtuneesta huolimatta, elämä oli kuitenkin jotenkuten siedettävää, ja se oli paljon.

Samassa keittiöstä ilmestyi Lilli. Alina halasi tytärpuoltaan, tai entistä tytärpuoltaan. Lilli halasi kuin Matias: intensiivisesti, lujasti, pitkään. Tytön takana Alinan makuuhuoneen ikkunas- ta näkyi kellanharmaa taivas ja vesisade. Kylmäsi, miten lämmintä tammikuussa oli. Kyyneleet valuiivat Lillin tukkaan, joten Alina irrottautui ja mutisi kaivanneensa ihan kauheasti. Sitten Alina muisti, ettei hänellä ollut hyvinvoivan ilmaston lisäksi myöskään työtä, miestä, rahaa tai isää. Kirjahaaveen murskautumisen takia hänellä ei olisi enää mitään järkevää tekemistä päivisin. Alina väänsi kasvoilleen todennäköisesti pelottavan hymyntapaisen ja pakeni vessaan. *Älä itke, kulta pieni*, Alina lohdutti itseään kuin lasta. Poliisia ei ehkä kiinnostanut,

mutta kaiken muun ihanan lisäksi hän oli saanut kylpylässä ollessaan Taiteilijoiden Turvajoukkojen apurahan myöntäneeltä säätiöltä jo kolmannen muistutuksen apurahan käytön selvityspyynnöstä. Seuraavassa yhteydenotossa todennäköisesti puhuttaisiin jo sormien katkomisesta. Jos selvitystä ei tehtäisi ajoissa, säätiö saattaisi periä koko kuusinumeroisen summan takaisin.

Hilpeä farssi ja riipaiseva tragedia äidin ja tyttären suhteesta

Alinan isä tekee kuolemaa, ja äiti on saapunut Pariisista asti isän viimeisiin hetkiin. Kun kaikki on ohi, äiti ilmoittaa yllättäen jäävänsä nuoren aviomiehensä kanssa Suomeen. Hänen on tehtävä teatterilavastus, johon hän on saanut apurahan muutama vuosi sitten.

Alinan oma apurahahanke ystävien kanssa on tyrehtynyt petokseen ja välistävetoon, ja myös Alinalta penätään näyttöä hankkeen edistymisestä. Sekä äiti että tytär tarvitsevat taideprojektia, mutta ajatus yhteistyöstä kylmäkiskoisen ja itsekeskeisen äidin kanssa on mahdoton. Vai saisiko sittenkin suhdetta ainoaan elossa olevaan vanhempaan parannettua teatterin keinoin?

Elina Kilkun Alina-trilogian päätösosassa otetaan käyttöön antiikin Kreikan teatterin keinot ja tehdään terapianäytelmää äidin ja tyttären suhteesta. Kilkun terävä huumori iskee jälleen pinnalla pulppuilevaa naurua syvemmälle, sakeimpiin sedimentteihin ihmisen minuudessa.

ISBN 978-952-376-201-5 • 84.2

9 789523 762015

www.bazarkustannus.fi